

**Комунальний заклад
«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ
КОЛЕДЖ»
Дніпропетровської обласної ради»**

СИЛАБУС

Освітній компонент	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	I5 Сестринська справа Спеціалізація I5.01 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (вечірня)
Рік навчання / семестр	перший рік, семестр II
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 3 Усього годин – 90 Лекції – 16 Практичні заняття – 20 Самостійна робота – 54
Викладач	Глазунов Олександр Олегович
E-mail	oleksandr@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року
Анотація до курсу	Програму з навчального освітнього компоненту «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» складено для здобувачів освіти спеціальності I5 Медсестринство освітньо-професійної програми «Сестринська справа» освітньо-професійного ступеня «бакалавр». Освітній компонент належить до циклу загальної підготовки та спрямований на формування здатності безпечно діяти у повсякденному і професійному середовищі, застосовувати норми законодавства та професійні стандарти, ідентифікувати небезпечні й шкідливі чинники, запобігати професійному травматизму та забезпечувати безпеку пацієнта і медичного працівника.
Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента є набуття здобувачами освіти сучасних теоретичних знань і практичних умінь із безпеки життєдіяльності та охорони праці, формування культури безпеки, навичок оцінювання професійних ризиків, безпечного виконання професійних дій, ефективної командної взаємодії та готовності діяти в умовах надзвичайних ситуацій. Основні завдання освітнього компонента: засвоєння категорійно - понятійного апарату безпеки життєдіяльності; опанування правових та

	організаційних засад охорони праці; формування навичок безпечної поведінки у закладах охорони здоров'я; дотримання інфекційної, особистої, пожежної, електричної, хімічної та радіаційної безпеки; профілактика професійних ризиків, травматизму і професійних захворювань; безпечне виконання маніпуляцій, робота з біологічним матеріалом і лікарськими засобами; відпрацювання алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей заявлених у Стандарті вищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення освітньо-професійного ступеня бакалавр: ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 11. Здатність працювати в команді. СК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час. СК 16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).
Програмні результати навчання	ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану. ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій.

	ПРН 19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію ПРН 21. Володіти українською мовою для розв'язання професійних задач.
--	---

Зміст курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб
1	Категорійно-понятійний апарат безпеки життєдіяльності. Небезпеки та професійний ризик у медичній діяльності.	2	8
2	Правові та організаційні основи охорони праці у закладах охорони здоров'я. Професійні стандарти і документація.	2	4
3	Безпечне лікарняне середовище. Інфекційна та особиста безпека. Ергономіка, переміщення і транспортування пацієнтів.	2	4
4	Біологічні та хімічні чинники ризику. Безпека під час діагностичних досліджень, роботи з біоматеріалом і лікарськими засобами.	2	8
5	Електрична, пожежна та радіаційна безпека. Безпечна експлуатація обладнання в медичних підрозділах.		6
6	Професійний травматизм і професійні захворювання медичних працівників. Психофізіологічні ризики та саморегуляція.	2	8
7	Надзвичайні ситуації та цивільний захист. Алгоритми дій медичного персоналу в умовах загроз.	2	4
8	Система управління охороною праці та санітарний режим закладу охорони здоров'я. Командна взаємодія і культура безпеки.	2	4
9	Нещасні випадки, професійні захворювання та аварії: розслідування, облік, аналіз причин і профілактика.	2	8
	Разом	16	54

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Правові та організаційні основи охорони праці у закладах охорони здоров'я. Професійні стандарти і документація.	4
02	Безпечне лікарняне середовище. Інфекційна та особиста безпека. Ергономіка, переміщення і транспортування пацієнтів.	4
03	Електрична, пожежна та радіаційна безпека. Безпечна експлуатація обладнання в медичних підрозділах.	4
04	Надзвичайні ситуації та цивільний захист. Алгоритми дій медичного персоналу в умовах загроз.	4
05	Система управління охороною праці та санітарний режим закладу охорони здоров'я. Командна взаємодія і культура безпеки.	4
	Разом:	20

Пререквізити	Анатомія з основами фізіології, медична мікробіологія
Кореквізити	Медичне право, біоетика та біобезпека
Постреквізити	Патологічна анатомія та патологічна фізіологія, клінічні дисципліни
Методи навчання	Теоретична підготовка передбачає проблемні лекції (мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів), пояснення, бесіди, розповіді, роботу з навчальною та науковою літературою, цифровими освітніми ресурсами. Практична підготовка здійснюється шляхом розбору професійно орієнтованих ситуаційних завдань/кейсів. Самостійна робота передбачає опрацювання інформаційних джерел, роботу з цифровими ресурсами, виконання тестових, пошукових і професійно орієнтованих завдань, підготовку схем, таблиць та навчальних повідомлень.
Методи контролю	усне та письмове опитування; тестовий контроль, розв'язання ситуаційних та професійно орієнтованих завдань, демонстрація практичних навичок, контроль виконання самостійної роботи; самооцінювання та взаємооцінювання.
Види контролю	тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану
Перелік практичних навичок та умінь	
По завершенню вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати: - Зв'язок між станом здоров'я працюючих та впливом шкідливих і небезпечних виробничих факторів. - Вимоги законодавчих і нормативних актів про охорону праці медичних працівників, в т.ч. медсестер. - Вимоги до забезпечення охорони праці медичного персоналу в сучасних умовах. - Основні принципи і підходи (стратегії) до забезпечення безпеки в закладах охорони здоров'я. - Основні принципи безпеки при забезпеченні життєдіяльності людини. вміти: - Робити висновки про наявність впливу шкідливих та небезпечних виробничих факторів на організм медичних працівників. - Обґрунтовувати проведення профілактичних заходів у відповідності до основ чинного законодавства України. - Планувати заходи по дотриманню здорового способу життя, особистої гігієни та впроваджувати їх в практику охорони здоров'я. - Аналізувати й оцінювати небезпечні для життя, здоров'я і професійної діяльності ситуації та самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів. - Визначати основні принципи безпечної життєдіяльності людини.	
Перелік питань до підсумкового контролю	
1. Дайте визначення понять «безпека життєдіяльності», «небезпека», «ризик», «професійний ризик». 2. Охарактеризуйте основні групи небезпечних і шкідливих чинників у закладі охорони здоров'я. 3. Поясніть алгоритм ідентифікації небезпек та оцінювання ризику в професійній ситуації. 4. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють охорону праці та безпеку медичного працівника.	

5. Охарактеризуйте права й обов'язки працівника та роботодавця у сфері охорони праці.
6. Які види інструктажів з охорони праці застосовуються у закладі охорони здоров'я та як вони документуються?
7. Розкрийте поняття безпечного лікарняного середовища та лікувально-охоронного режиму.
8. Назвіть основні принципи інфекційної та особистої безпеки медичного працівника.
9. Поясніть правила безпечного використання засобів індивідуального захисту та поводження з гострими медичними виробами.
10. Охарактеризуйте безпечні принципи переміщення, позиціонування і транспортування пацієнта.
11. Яких вимог безпеки необхідно дотримуватися під час забору, маркування і транспортування біологічного матеріалу?
12. Опишіть алгоритм дій медичного працівника при аварійному контакті з кров'ю або іншими біологічними рідинами.
13. Які вимоги безпеки необхідно дотримуватися при роботі з дезінфекційними засобами та лікарськими препаратами?
14. Охарактеризуйте основні заходи електричної, пожежної та радіаційної безпеки в медичному закладі.
15. Поясніть порядок дій персоналу при пожежі та евакуації пацієнтів.
16. Назвіть основні причини професійного травматизму та професійних захворювань медичних працівників і заходи їх профілактики.
17. Охарактеризуйте психофізіологічні професійні ризики та способи саморегуляції у складних професійних ситуаціях.
18. Поясніть роль етичної, толерантної та командної взаємодії у забезпеченні безпеки пацієнта.
19. Опишіть алгоритми дій медичного персоналу під час оповіщення, укриття та евакуації в умовах надзвичайної ситуації.
20. Розкрийте порядок повідомлення, розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій та визначте значення профілактичних заходів.

Політика курсу

Політика навчального компоненту потребує виконання вимог щодо ефективного вивчення та засвоєння матеріалів, а саме: здобувачі вищої освіти зобов'язані з'являтися на практичні заняття вчасно, відповідно до розкладу занять; студент зобов'язаний відвідати всі заняття з предмету, виконати завдання з самостійної роботи, скласти всі поточні та підсумкові оцінювання. Здобувач, який пропустив практичне заняття, відмічається у журналі як відсутній. Запізнення не допускаються. Пропущені практичні заняття потребують їх відпрацювання, практичні заняття вважаються відпрацьованими за умови отримання позитивної оцінки. Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності студентами, тобто: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації при використанні розробок, тверджень, відомостей, ідей; дотримання норм законодавства щодо авторського права та суміжних прав; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Під час проведення занять та підсумкового контролю забороняється використання технічних засобів чи додаткових джерел інформації.

Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінюються повнота і усвідомленість теоретичних знань, правильність їх використання, уміння працювати з документами, аналізувати і оцінювати ризики, небезпечні для життя людини, самостійно приймати рішення про вжиття термінових заходів. Порядок відпрацювання пропущених

занять, повторного оцінювання та оскарження результатів визначається відповідними внутрішніми нормативними документами Коледжу. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – повні, системні знання; вільне володіння термінологією; правильне розпізнавання гістологічних структур; самостійне виконання практичних завдань та аналіз результатів..

«4» (добре) – достатні знання; правильне розпізнавання основних структур та виконання практичних завдань; окремі несуттєві неточності, які здобувач може виправити.

«3» (задовільно)– базові знання; розпізнавання основних гістологічних структур; виконання практичних завдань із частковою допомогою викладача; наявність окремих суттєвих помилок.

«2» (незадовільно)– фрагментарні знання; труднощі з розпізнаванням гістологічних структур; суттєві помилки під час виконання практичних завдань; мінімальні результати навчання не досягнуті.

Критерії оцінювання тестів

Фінальна оцінка за тестові завдання встановлюється на основі відсотка правильних відповідей:

Кількість правильних відповідей в %	Оцінка
90-100%	5
89-70%	4
69-55%	3
<54%	2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Інформаційні ресурси

1. Желібо Є. П., Сагайдак І. С. Безпека життєдіяльності. Повний текст в інституційному репозитарії Державного податкового університету. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/handle/123456789/3324>

2. Безпека життєдіяльності та охорона праці / В. В. Сокурєнко та ін. Повний текст у репозитарії. URL: <https://dspace.krkm.dnu.edu.ua/handle/123456789/745>

3.Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці.
Повний текст в електронному архіві ДДУВС. URL:
<https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/10901>

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії загальнопрофесійної
та цифрової підготовки**

Протокол № 1 від «03» вересня 2026 р.

Голова ЦК Світлана ШОКОТЬКО

(прізвище, ім'я)